

COVID-19-pandemien ændrede på, hvem der fik børn

VIDENSOVERBLIK

FEBRUAR 2026

✓ EKSTERNT BEDØMT

I 2021 oplevede Danmark et mindre COVID-19-babyboom, men det var stadig mest de veluddannede med stabile indtægter, der valgte at få børn under pandemien - præcis som i årene før og efter. I lande med mindre social sikkerhed, skabte COVID19-pandemien dog betydelige forskydninger i, hvem der blev forældre.

Hovedkonklusioner:

- **I højindkomstlande med solide sociale sikkerhedsnet skabte COVID19- pandemien ingen socioøkonomiske ændringer i hvem, der fik børn. (Danmark, Sverige, Australien)**
- **I højindkomst-lande med et lavere niveau af social sikkerhed fik primært velhavende familier flere børn under pandemien (USA samt flere lande i EU)**
- **I mellemindkomst-lande fik især de dårligst økonomisk stillede familier flere børn (lande i Latinamerika)**
- **Ændringer i fødselstal under ekstrem-situationer som COVID19-pandemien, bør ses over flere år for at danne et retvisende billede.**

I 2021 blev der født 63.473 børn i Danmark – 2.536 flere end året før, svarende til en stigning på omkring 4,2 %. Børn, der alle er undfanget under de første bølger af COVID19-pandemien – i en verden med nedlukninger, hjemsendelser, mundbind, surdej og sang fra altanerne – og for mange også en vis økonomisk usikkerhed.

Men de usikre fremtidsudsigter lagde ikke en dæmper på lysten til at sætte børn i verden – i hvert fald ikke i Danmark. Og det ændrede heller ikke på, at det især er familier med de længste uddannelser (og de højeste indkomster), som får flest børn. Det gjorde de også under pandemien. Anderledes så det ud i en række andre lande. Det viser en ny undersøgelse af forskere på en række universiteter samt forskningsprofessor Peter Fallesen, ROCKWOOL Fonden.

Markante forskydninger i forskellige befolkningsgruppers fertilitet

COVID-19-pandemien anvendes af forskere som et såkaldt *“naturligt eksperiment”* til at undersøge sociale, sundhedsmæssige og økonomiske ændringer i samfund over det meste af verden. Men når man ser på fødselstal under pandemien, er det vigtigt at vide, om forskelle mellem fødselsårsgange er en direkte effekt af pandemien eller om det blot skyldes ændringer i, *hvem* der fik børn i pandemi-årene.

For at undersøge dette, har forskere fra ROCKWOOL Fonden sammen med forskerkolleger på forskningsinstitutioner i Europa, Australien og Brasilien undersøgt, om børn undfanget *under* pandemien (født dec. 2020-dec. 2021) blev født i familier med andre socioøkonomiske forudsætninger end før pandemien. Med andre ord, om pandemien forskybbede, hvilke befolkningsgrupper, der fik børn og på den måde øgede eller reducerede ulighed mellem forskellige gruppers fertilitet.

Tidligere studier konkluderer, at der i enkelte lande skete ændringer i *hvem*, der fik børn under pandemien, men forskningsstudiet her er den første undersøgelse af COVID19-pandemienes effekt på fertilitet på tværs af 15 lande.

Og forskernes kortlægning viser markante forskydninger i, hvem der fik børn under COVID19-pandemien i både europæiske og sydamerikanske lande og i USA:

- *I USA og flere EU-lande fik socioøkonomisk privilegerede familier flere børn*
- *I latinamerikanske lande var det de mindre socioøkonomisk privilegerede familier, der fik flere børn (Colombia, Ecuador, Brasilien, Mexico)*
- *Danmark og Sverige skete der ingen væsentlig ændring i hvilke familier, der fik børn.*
- *Australien (syd): Ingen væsentlig ændring i hvilke familier, der fik børn.*

De lande, hvor forskerne ser det allerstørste udsving i fertiliteten, er Colombia, hvor fødselstallet blandt de fattigste steg med 2,6%, i Ecuador *faldt* fødselstallet for de mest velhavende med hele 3%). Også i Brasilien og Mexico skete betydelige forskydninger, muligvis fordi ressourcesvage kvinder i Syd- og Mellemamerika generelt har dårligere adgang til beskyttelse mod graviditet eller abort. De kan også være underlagt familienormer om, at en graviditet skal gennemføres.

I USA og flere europæiske lande, hvor kvinder har mere kontrol over deres fertilitet, var det familier i mere økonomisk usikre positioner, som ikke fik børn, mens lidt flere af de mere ressourcerstærke familier fik flere børn. Især i Spanien steg fødselsraterne blandt de veluddannede, som fik 2,6% flere børn under COVID19-pandemien.

Barn nummer to kom lidt tidligere

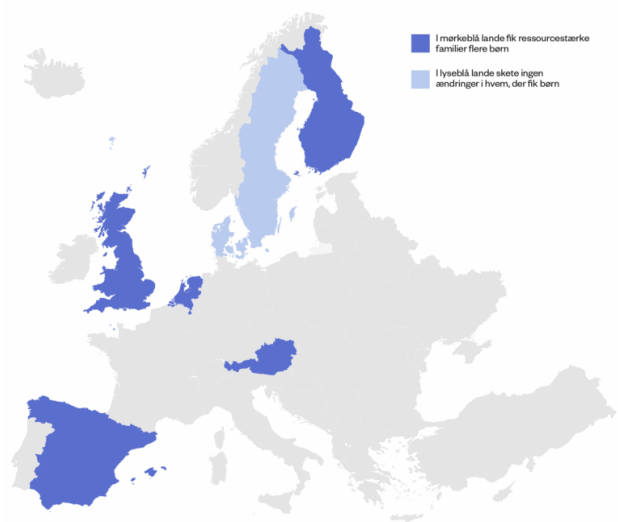
Tilbage i Danmark viste fødselsstatistikkerne i kølvandet af pandemien, at mange af *“corona-babyerne”* ikke var *“ekstra”* børn, men snarere børn, som forældrene blot besluttede at få lidt tidligere end ellers – et mønster også set i andre lande.

Ved at sammenholde fødselstal i årene før og efter pandemien kunne fertilitetsforskere se, at mange børn i årgang 2021 under normale forhold først ville være kommet til verden i 2022.

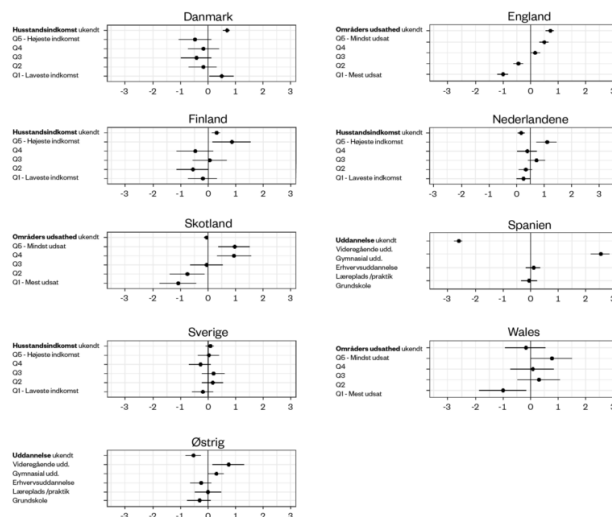
Når man sammenligner COVID19-årgange med andre fødselsårgange, er det derfor vigtigt at tage højde for, at der i nogle lande skete forskydninger i, *hvem* der fik børnene, mens det i andre lande alene var et spørgsmål om, *hvornår* børnene blev født.

Forskningen dokumenterer, hvordan forskellige landes sociale sikkerhedsnet har påvirket familiers fertilitet under COVID19-pandemien, som i ekstrem grad påvirkede familiers økonomi og sociale liv.

Fertilitet i Europa under COVID-19

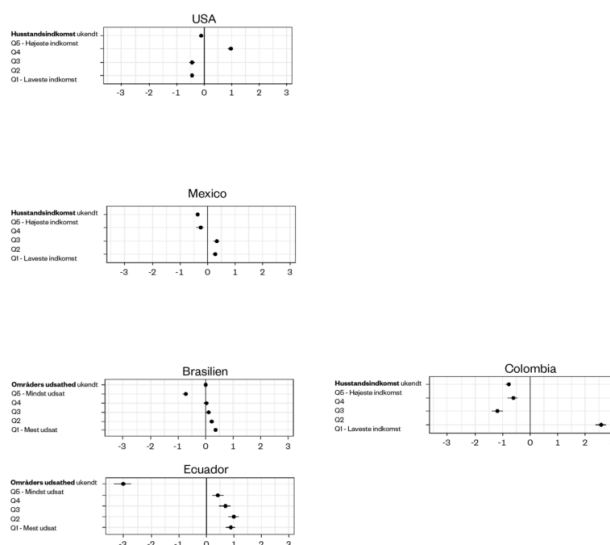
Europa - Forskellen mellem faktisk og forventet socioøkonomisk baggrund hos nyfødte, dec 2020–dec 2021

Fertilitet i USA, Latinamerika og Sydamerika under COVID-19

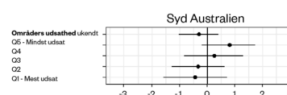
USA, Latinamerika og Sydamerika - Forskellen mellem faktisk og forventet socioøkonomisk baggrund hos nyfødte, dec 2020–dec 2021

Fertilitet i Sydaustralien under COVID-19

Sydaustralien - Forskellen mellem faktisk og forventet socioøkonomisk baggrund hos nyfødte, dec 2020–dec 2021

Fakta om forskningsstudiet: "Parental socioeconomic composition of birth cohorts changed during the COVID-19 pandemic"

Forfattere:

- **Moritz Oberndorfer** (Helsinki Universitet) m.fl., inklusive **Peter Fallesen, forskningsprofessor, ROCKWOOL Fonden**
- Datagrundlag: Fødselsstatistikker fra 15 lande kombineret med socioøkonomiske indikatorer.
- Forskerne har brugt forskellige mål for befolkningsgruppers socioøkonomiske status: I nogle lande en kombination af uddannelse og husstandsindkomst, i lande hvor indkomstdata ikke er tilgængelige anvender de befolkningens uddannelse eller andre mål for fattigdom i områder.
- Forskerne har anvendt metoden *interrupted time series-analysis*, hvor de estimerer, hvordan udviklingen i fødselstal i de forskellige lande ville have været, hvis der havde været samme forhold som i årene inden pandemien.
- Forskningen er en del af ROCKWOOL Fondens forskningsprojekt "*Understanding causes and consequences of changing patterns of family formation: Part 1*"
- Forskningsartiklen er offentliggjort i Nature Communications

Relevante medarbejdere

Peter Fallesen
Forskningsprofessor

pf@rff.dk

+45 61 33 31 84

FAMILIE OG SOCIALE FORHOLD

Vidensoverblik fra ROCKWOOL Fonden

Vidensoverblik fra ROCKWOOL Fonden (ISSN 1396-1217) udgives for at informere offentligheden om resultaterne af den løbende forskning.

Vidensoverblikket er ikke ophavsretligt beskyttet og må frit citeres eller kopieres med fornøden kildeangivelse.

Du kan se andre udgivelser på:

<https://www.rockwoolfonden.dk/udgivelser>